

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 2249/2017
26.10.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Катарине Манојловић Андрић, председника већа, Бранислава Босиљковића и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Славица Ћирковић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Зорица Марковић, адвокат из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 134/17 од 18.05.2017. године, у седници већа одржаној 26.10.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 134/17 од 18.05.2017. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку П2 341/15 од 15.11.2016. године, ставом првим изреке, утврђено је да ће отац АА самостално вршити родитељско право над заједничким дететом странака мал. ВВ, рођеном године, што је мајка ББ дужна признати. Ставом другим изреке, уређен је начин одржавања личних односа између мајке ББ и мал. ВВ на тај начин што ће дете са мајком проводити сваку другу и четврту среду у месецу почев од 11,00 до 12,30 часова, у Центру за социјални рад у ..., што је отац АА дужан признати и омогућити мајци у одређеним терминима несметан контакт са дететом. Ставом трећим изреке, обавезана је мајка ББ да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечно износ од по 4.000,00 динара, почев од 15.11.2016. године као дана пресуђења, па убудуће до промене или престанка ове обавезе, и то на руке законског заступника оца АА од 01. до 15-тог у месецу за текући месец, с тим што је доспеле, а неисплаћене рате дужна да плати у року од 15 дана по правноснажности пресуде, под претњом извршења. Ставом четвртим изреке, утврђено је да привремена мера одређена решењем Основног суда у Чачку П2 341/15 од 11.01.2016. године остаје на снази до правноснажног окончања овог поступка, а ставом петим изреке утврђено је да и привремена мера одређена решењем истог суда П2 341/15 од 22.06.2016. године остаје на снази до

правноснажног окончања овог поступка. Ставом шестим изреке, мења се пресуда Основног суда у Чачку П2 29/12 од 20.09.2012. године у ставу другом изреке пресуде и пресуда истог суда П 1481/13 од 12.12.2013. године у ставу првом изреке. Ставом седмим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати износ од 138.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 134/17 од 18.05.2017. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Чачку П2 341/15 од 15.11.2016. године.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примене материјалног права и одлуке о трошковима поступка.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 55/14 - у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је утврдио да изјављена ревизија није основана.

У спроведеном поступку нема битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизијске наводе којима се указује на то да су првостепена и другостепена пресуда донете уз битне повреде члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни касациони суд није ценио јер се ревизија из ових разлога не може изјавити у смислу члана 407. став 1. - 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Чачку П2 29/12 од 20.09.2012. године разведен је брак странака, а заједничка мал. ћерка странака ВВ, рођена ... године у ..., поверена је на самостално вршење родитељског права мајци ББ, уз обавезу оца АА да доприноси издржавању детета. Истом пресудом уређен је и модел одржавања личних односа између оца и детета. Пресудом Основног суда у Чачку П 1481/13 од 12.12.2013. године отац детета је обавезан да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечно износ од по 12.000,00 динара почев од 01.06.2013. године. У току 2015. године отац је сазнао да мал. ВВ не долази редовно у школу, да има неколико јединица, да касни у школу иако живи у близини и да је хигијенски запуштена, али да је мајка одбила разговор са школским психологом наводећи да сви у школи мрзе њено дете. У децембру месецу 2015. године, директорка школе је позвала оца детета и обавестила га да је ситуација алармантна, о чему је отац обавестио оба надлежна центра за социјални рад (у ... и ...) и на предлог Центра за социјални рад у ... поднео тужбу ради измене одлуке о вршењу родитељског права. У поступку по тужби одређена је привремена мера којом је мал. ВВ одмах предата оцу АА, овде тужиоцу, а затим и привремена мера којом је уређено одржавање личних контаката између мал. ВВ и мајке ББ, овде тужене, у Центру за социјални рад у На основу члана 270. Породичног закона, првостепени суд је прибавио предлог и мишљење Центра за социјални рад у ... и у ... на околности родитељске функционалности странака. На основу опсервације целокупне породичне ситуације странака, теренске посете домаћинства у ... у коме борави мал. ВВ, контаката између мал. детета и мајке у просторијама Центра за социјални рад у ...

извештаја Основне школе коју тренутно похађа мал. ВВ и контаката са замеником јавног тужиоца у Чачку, нижестепени судови су утврдили да мал. ВВ напредује уобичајено за свој узраст, да је задовољна условима у којима живи са оцем у ... и школом коју похађа, као и бригом о њој од стране очеве примарне породице (бабе и деде по оцу са којима живи). Мал. ВВ показује интересовање за учење и стицање знања, нема више негативних оцена, има сав школски прибор и адекватно је одевена. Отац савесно обавља своју родитељску дужност, што је резултирало бољим успехом у школи и прихватањем мал. ВВ од стране школског и вршњачког окружења. На основу консултација обављених са радницима Центра за социјални рад у ..., стручни тим Центра за социјални рад у ... сматра да је потребно уважити јасан и недвосмислен став детета да живи са оцем у ..., јер се мал. ВВ прилагодила условима у очевој породици и задовољна је својим постигнућем у школи и односом са вршњацима, а отац АА поседује родитељске капацитете за самостално вршење родитељског права. Стручни тим је ценио и родитељску функционалност мајке и утврдио да је њено логичко расуђивање специфично, да себе сагледава као функционалног родитеља без могућности самокритичног сагледавања својих недостатака у обављању родитељске улоге, те да сваки предлог и савет посматра као напад на своју личност. Комуникација мајке и детета је на почетку адекватна, али мајка убрзо затим износи незадовољство према дететовом оцу, баби, деди, државним институцијама и детету, чиме појачава отпор код мал. детета. Овакав однос мајке према детету отежава рад на прихватању ширег модела контактирања детета и мајке, па је стручни тим Центра за социјални рад дао мишљење да је у овом моменту нужно и у најбољем интересу детета да се виђање између мајке и детета обавља у контролисаним условима у присуству радника Центра за социјални рад у ..., јер се само тако мал. ВВ осећа сигурно. Утврђено је да укупне потребе мал. ВВ износе 12.000,00 динара месечно, да мајка ББ није запослена, али да с обзиром на своје године и образовање може месечно да доприноси издржавању мал. детета са износом од 4.000,00 динара.

По налажењу Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови одлучили када су изменили одлуку о вршењу родитељског права и самостално вршење родитељског права над заједничким дететом странака мал. ВВ поверили оцу АА, уредили начин одржавања личних односа између мајке ББ и мал. ВВ у Центру за социјални рад у ... и обавезали мајку ББ да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа месечно износ од по 4.000,00 динара почев од 15.11.2016. године, као дана пресуђења.

Ревизијом се првенствено побија одлука другостепеног суда у делу који се односи на вршење родитељског права над заједничким дететом странака и начин одржавања личних односа између мајке и мал. детета у контролисаним условима у просторијама Центра за социјални рад у Тужена сматра да нижестепене пресуде представљају „трајно решење“, зато што се утврђеним моделом уређивања начина одржавања личних односа између мајке и мал. ВВ онемогућава напредак сарадње између мајке и детета и не даје никаква нада у унапређење њихових односа, па тиме ни могућност да се побијане одлуке промене.

Врховни касациони суд је наводе ревизије оценио као неосноване. Одлука о самосталном вршењу родитељског права од стране једног родитеља, овде оца

мал. детета, донета је применом одредаба члана 77. став 3. и члана 272. став 2. у вези са чланом 270. Породичног закона, подложна је провери, као и промени у зависности од промене околности битних за њено доношење. Родитељско право је изведено из дужности родитеља у вези са остваривањем права детета и постоји само у границама и у мери која је потребна за заштиту личности, права и интереса детета (члан 67.). Надзор над вршењем родитељског права у овом случају обавља надлежни орган старатељства у виду превентивног надзора (члан 79.) и у виду корективног надзора (члан 80.).

Полазећи од чињеница и околности овога случаја у време пресуђења, по налажењу Врховног касационог суда, нема основа за сумњу у исправност донете одлуке о самосталном вршењу родитељског права од стране оца мал. детета. Тужена, као други родитељ који не живи са дететом и не врши непосредно и самостално дужности из садржине родитељског права, нижестепеним пресудама није лишена свога права и обавезе да савесно и брижљиво врши родитељско право улажући посебан труд и напор да њен лични контакт са дететом буде адекватан, прилагођен потребама и узрасту мал. детета, жељи детета да буде вољено и прихваћено у средини у којој живи и да његови блиски сродници не буду изложени узнемиравању, омаловажавању и увредама.

Одлука о одржавању личних односа мал. детета и тужене донета је правилном применом материјалног права из члана 61. став 1. Породичног закона, којим је прописано да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи, и члана 78. став 3. истог закона, који предвиђа право и дужност родитеља који не врши родитељско право да са дететом одржава личне односе. Начин одржавања личних односа у овом случају је уређен у складу са предлогом органа старатељства, примерен је садашњим приликама и одговара досадашњем начину виђања који је преходио доношењу нижестепених одлука. Шири модел контактирања мал. детета и мајке биће могућ када увиђањем својих пропуста мајка коригује своје понашање према мал. детету и члановима породице у којој дете тренутно борави, те своје интересовање и бригу за школовање детета усклади са правилима функционисања школског система.

Имајући у виду изложено и налазећи да не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози на које се пази по службеној дужности, Врховни касациони суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Катарина Манојловић Андрић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић